

životu je siva. Ko so ruski kmetje bili še zemlji privezani sužnji, so vlivali vode v njih luknje, in ko so agroški prišli na dan, so jih pobili; gospodarji so kmetom za en rep dali eno kopejko. Ker je suštvo nehalo in kmeti agroškov ne lové, so se tako silno pomnožili.

Goveja kuga.

Dopis c. k. general-komande zagrebške od 2. dne t. m. nam ne donáša nič kaj veselih novíc o goveji, ovčji in kozji kugi.

V varaždinski polkovini vojaške granice je več in je huja; tudi v sluiński (nam Kranjcem bližnji) polkovini je segla čez 5 novih vasí, tù je tudi veliko kóz in ovác zgrabila, celó na novo se je prikazala v Franc-Jožefovi polkovini.

V provincijalnem Hrvaškem je še v nekterih krajih zagrebške, kriške in požeške županije. Tudi na Turškem v Bosni je kuga spet hujsa.

Dokler pa v teh deželah ni konca kuge, smo mi zmiraj v veliki nevarnosti, posebno, ako je brezvestnih ljudi, ki skrivé vlačijo živino iz okuženih krajev v naše, in imamo pri nas nečimernih ljudi, kateri se je ne ogibljejo kot steklega psa.

V poslednjem listu smo omenili, da se je goveja kuga zatêpla že blizo Ljubljane in da v kantonu ljubljanske okolice je v Besnici, Zavogljem in v Sostrem; danes moramo žalibog dostaviti, da tudi v zgornjem Kašlju se je prikazala v dveh hlevih. Res, da viša vlada in okrajna gosposka na vso moč delata, kar postava velí, da se zatara strašna bolezen, in da se zato tudi gospodarju odkupljena živina pobija; al kaj pomaga samo skrb gosposkina, ako so ljudje sami nečimerni, da se ne zapró s svojo živino, — ako se ne ogibujejo okuženih hiš, hlevov in ljudi, — ako kokoši letajo po vasí, zahajajo pred in v kužne hleve, ondi brskajo in kugo domú nosijo, — ako psi in mačke lazijo okoli in prenašajo kugo, in zanemarjajo sto drugih rečí, ker ne verjamejo, da vsaki drobec, vsaka sapica more zatrositi kugo. In kaj more pomagati sama skrb gosposkina, ako taki nemarni ljudje še celó zagovarjajo svojo neumnost in nečimernost s tem, da pravijo, da je to volja Božja, ki jih tepe za njih hudobije, in da za tega voljo ni treba nič varovati se, ker se nič obvarovati ne dá! Taka vera je turška vera, ne pa kristjanska, ktera svojo nemarnost izgovarja z Božjo voljo. Bog je človeku pač tudi um in pamet dal, da se brani nadlogam, kolikor more, ne pa, da roke križem drží, kadar mu hiša gorí.

Kdor se zaprè s svojo živino na vse kraje in popolnoma, in zaprè tudi deklo, ktera streže živini tako, da tudi noben ponočnjak ne more k nji v vas, — tak zamore svojo živino zdravo obvarovati, če tudi vsa njegovih sosedov pocepa. Zato pa, ker se ta bolezen samo naleze, ne pomaga, ako se nalezbe ne varuje, nobena če prav najbolja klaja, nobeno zdravilo, nobeno kadílo, nobeno mazilo. Vse to je le prazno delo. Edini zapor je gotova pomoč.

Natoroznanske stvari.

Nektere avstralijske živali.

3.

Krilata léverica (*Belideus flaviventris*). *)

Léverica ji pravijo naselniki. Ta žival je strašno divja in boječa, živí pa povsodi po lesovih v Neu-Süd-Wal-u. Biva v drevesih. Če jo primeš, začne upiti in

vgriznila bi rada in vprasnila; pa tudi, kako ostre ima kremplje ta pošket, tako kakor mačka, in zobé hude. Avstranci jo jedó, ha! pa sej jedó vse, skor vsakoršno žival. Najprej jo opalijo, da posmodé dlako, potlej pa celo kuhajo, neki da zato, ker je mesó mnogo boljše potlej. Loviti jih znajo prav in kar za rep, z glavo jih pa ob drevo bijejo. Bojazljivka se brani sicer, rada bi šavsnila, ali predno more vgrizniti, že Avstralec ob drevo mahne ž njo, da reva kar zine in iztrepetá.

Da po drevji ometa, to se ji že na nogah vidi. Po tleh ne hodi lahko, na drevesu pa je tako presneto urna, kakor zares léverica.

Podnevi spí v kakem drevesu kje skrčena, ponoči pa okoli leta z drevesa na drevo. Bennet je vidil nektere, da so po šestdeset čevljev visoko z dreves skakale na tla, pa ni nič bilo zato nobeni.

V zaprtii ta žival tudi živí, pa se težko navadi, najlaže vendar, če ima dosti sladkorja ali kake drugače slaščice. Ko so bili to žival prvič prinesli na kraljevski vrt v Londonu, prav živa je bila tudi podnevi, zato ker je menda meglene dneve, kakoršni so v Londonu, imela za mrak, v Avstralii pa je vreme jasno.

Prosta živí ta léverica ob evkaliptih: ob cvetji, semenu in tudi ob mladikah. Tudi žuželek se ne brani. Ponoči, kadar je jasno, takrat jih kar cele trume gre na pašo: mladi in stari, naselnikom na vrtove, in skor vse poškodijo in opustošijo.

Barve je prav lepe. Po vrhi je sivočrna, na zatilniku ima lepo črne proge, na hrbtu in na krilih ob kraji. Rep ima valjast in črn, šopast, še nad čevelj dolg. Druga pa ni tako dolga, 8 palcev, daljša ne. Spodej je bela, na vratu rumenkasta, po nogah črna, nohtov pa belih. Rivca nima porastenega*), nog na podplatih tudi ne in ušes, skozi ktere se vidi. Dlaka je taka, kakoršna svila. S kožo vred rabi za kožuhovino.

Podgoriški.

Domorodne pisma.

1. pismo.

(Konec.)

V sedanji sploh imenovani omikani dôbi naj povem tudi kaj o omiki malomestjanski. Kakor sem že rekel, šole popisati ne morem. O gospéh in gospodičinah bi vedil kaj povedati, pa nočem, da se ne zamerim, ker je med njimi nekaj lepih. Gotovo sicer vem, da ta spisec ne bo prišel nobeni gospej mojega mesta pred oči — pa utegnilo bi se zgoditi, da bi jaz sam v slabosti lastne hvale kateri gospodičini pokazal ta list, in ona bi ga iz same ljubezni do mene od konca do kraja prebrala (kar je manj verjetno); kaka zamera bi potem bila! Vsa vera bi na mah bila zgubljená.

O omiki naših moških ali gospodov le malo povem, vendar vse kar vem. — Knjigovez malega bližnjega mesta mi je poredno tožil, da v mojem mestu nima nič zaslužka; to sem počasi tudi sam zapazil. Svaril me je tudi neki mestjan, ki brati zna, naj se ne ukvarjam s knjigami, ker branje oči slabí in sedanje knjige, posebno pa časniki, toliko laží in neumnosti trosijo po svetu, da celó pametnim ljudém glave mešajo. Kar se godí zunaj našega mesta, naših ljudi ne briga. Ta in uni si vendar dá kaj prebrati iz tistih časnikov, ki so Slovencem precej znani po posebni očetovski ljubezni, ktero imajo do nas, in čudno je, da se večidel vse verjame, kar je pisano nam nasprotnega, akoravno drugod pravijo, da večidel sedanji časnikarji trikrat lažejo, kadar dvakrat zinejo. Iz tacih listov nabirajo moji mestjani vso politično modrost malomestjansko. Pri nas na Slo-

*) Fliegendes Eichhörnchen.

*) Pa ne poraščenega.